

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/188935,Uroczyste-odsloniecie-tablicy-upamietniajacej-Pereca-i-Samuela-Willenbergow-Wars.html>
26.02.2026, 20:03

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej Pereca i Samuela Willenbergów – Warszawa, 1 sierpnia 2023

W uroczystościach udział wzięli m.in. wdowa po Samuelu Ada Krystyna Willenberg, ambasador Izraela Yacov Livne, wicemarszałek Sejmu RP Małgorzata Kidawa-Błońska, naczelny rabin Polski Michael Schudrich oraz mieszkańcy kamienicy przy Marszałkowskiej 60 z Tomaszem Jakubem Sitarskim jako ich reprezentantem. IPN reprezentował zastępca prezesa dr Mateusz Szpytma.

01.08.2023

O godzinie 11:00 przy kamienicy na ulicy Marszałkowskiej 60 została odsłonięta tablica upamiętniająca Pereca i Samuela Willenbergów. Upamiętnienie zostało sfinansowane przez Instytut Pamięci Narodowej i przedstawia sylwetki Pereca Willenberga, artysty, malarza i pedagoga sztuki oraz jego syna, Samuela, więźnia i uczestnika buntu ocalałego z niemieckiego obozu zagłady Treblinka II oraz uczestnika Powstania Warszawskiego.

W czasie Powstania Warszawskiego w kamienicy przy Marszałkowskiej 60 jako Baltazar Karol Pękosiński ukrywał się żydowski artysta synagogalny prof. Perec Willenberg. W czterdziestym pierwszym dniu Powstania Warszawskiego pocisk moździerzowy trafił w kamienicę, zrujnował dwa piętra i zatrzymał się tuż nad pokojem Pereca. Perec leżał wtedy na łóżku przysypany gruzem. Na prośbę syna, Samuela Willenberga, malarz postanowił przeczekać bombardowanie w piwnicy. Po drodze do piwnicy zaczął szkicować węglem na suficie klatki schodowej wizerunek Chrystusa Miłosiernego. Była to głowa Chrystusa na tle krzyża, na belkach krzyża umieszczony został napis: „Jezu, ufam Tobie” i podpis: „Rysował B. Pękosiński 11-go Września 1944 r.” Jak wspomniała Ada Willenberg, lokatorzy wierzyli, że ta kamienica ocalała dzięki namalowanemu przez jej teścia Pereca wizerunkowi Chrystusa.

Dr Mateusz Szpytma zaznaczył, że uroczystość odbywa się nie tylko w dniu 79. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, ale także w przededniu 80. rocznicy początku zbrojnego buntu więźniów obozu zagłady w Treblince.

Wiek XX, a zwłaszcza II wojna światowa i Holokaust, pochłonął miliony ludzkich istnień. Naszą rolą, a jednocześnie zaszczytnym obowiązkiem, jest nigdy o tym nie zapomnieć. Niesiemy tę pamięć w hołdzie zmarłym, ale też dla przyszłych pokoleń, które poniosą ją po nas. Ufundowana przez IPN tablica poświęcona obu twórcom, sławiąc ich zasługi dla obu naszych narodów, powstała w geście wdzięczności za ich wkład do naszej wspólnej historii – powiedział dr Szpytma.

Yakov Livne, ambasador Izraela w Polsce, w swoim wystąpieniu powiedział:

Zebraliśmy się, aby dzisiaj upamiętnić naszych wspólnych bohaterów narodów polskiego i żydowskiego, 79 lat po wybuchu Powstania Warszawskiego oraz 80 lat od buntu więźniów w Treblince. Willenbergowie byli wspaniałymi, wyjątkowymi ludźmi i jest to wielki zaszczyt, że możemy im oddać hołd. Zwłaszcza dzisiaj, zwłaszcza w tym miejscu.

Naczelny rabin Polski Michael Schudrich odśpiewał psalm 23. a ks. Tomasz Trzaska poprowadził krótką modlitwę za pomordowanych i poległych w walce, zwłaszcza przywołując Powstanie w Getcie Warszawskim i bunt w Treblince II w ich 80. rocznicę oraz Powstanie Warszawskie w 79. rocznicę.

Pod pamiątkową tablicą zostały złożone wieńce, między innymi od Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego, prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, Ambasadora Izraela w Polsce Yakowa Livne, wojewody mazowieckiego Tobiasza Bocheńskiego oraz wiceministra Kultury i Dziedzictwa narodowego Jarosława Sellina,

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Biuro Współpracy Międzynarodowej we ścisłej współpracy z Biurem Upamiętniania Walk i Męczeństwa.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Upamiętnienie

Powiązane wiadomości

Uroczystości w 80. rocznicę buntu więźniów obozu śmierci Treblinka II – Treblinka, 2 sierpnia 2023